

za napravený, zvláště, ano to není ani vytýkáno. Ježto berní zabavení předcházelo zabavení soudnímu, musí soud dbáti zástavního práva, kterého bylo již dříve nabyto.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Podle § 368 zák. ze dne 15. června 1927 čís. 76 sb. z. a n. provedením berní exekuce nabývá stát zástavní právo pro vymáhanou pohledávku na svrších v zájemném protokolu sepsaných a popsáných a toto zástavní právo zanikne teprve, nebyl-li prodej zabavených věcí proveden do tří let ode dne zabavení. Pro pořadí takto nabytého zástavního práva je rozhodnou doba skutečného výkonu zájemného popisu. V odstavci prvním § 369 zákona se ovšem stanoví, že, předchází-li berní zástavní právo soudnímu, provede exekuční úřad co nejrychleji zahájenou berní exekuci a případný přebytek složí u exekučního soudu, a ve smyslu třetího odstavce tohoto paragrafu je vládním nařízením ze dne 20. prosince 1927 čís. 175 sb. z. a n. podrobně stanoveno, jakým způsobem se exekuční úřady a soudy navzájem zpravují o nabytých zástavních právech. Avšak nedodržení těchto předpisů o sobě nepůsobí zánik zástavního práva podle § 368 zákona řádně nabytého. Jelikož je zjištěno, že mezi soudně zabavenými a dne 18. dubna 1933 exekučně prodanými 14 kravami bylo skutečně oněch 5 krav zabavených berním úřadem v M. již dne 10. ledna 1931, rozhodl rekursní soud správně.

Čís. 13374.

Právo na bezplatný odběr vody pro dům z obecního vodovodu jest právem služebnosti.

Rušila-li obec oprávněného ve výkonu služebnosti odstraněním rour, jest povinna, by vše uvedla v předešlý stav tak, že se oprávněnému poskytuje dřívější odběr vody, není však povinna učiniti zařízení, které by zabezpečovalo takovou kvalitu vody, aby jí mohlo býti používáno jako pitné vody, neposkytoval-li vodovod již před porušením zaručeně pitnou vodu.

(Rozh. ze dne 17. března 1934, Rv I 669/32.)

Spoluvlastníci domu čp. 16 v T. domáhali se na městské obci T., by žalovaná byla uznána povinnou obnoviti tak zvaný vodovod S. až ke spojce před domem čís. 16 v T. v původním stavu tak, by zařízení měřící 1.300 m bylo vedeno bezvadnými dřevěnými žlaby a železným potrubím, které podle terénu jest z části položiti téměř při povrchu, z části pak 80—130 cm hluboko, by studna byla úplně bezvadně vybetonována a opatřena hermeticky uzavřeným litinovým poklopem, tedy ve stavu dřívější odběr vody co do kvantity i kvality jak pokud jde o odběr pitné tak i užitkové vody, poskytujícím a zákonným předpisům odpovídajícím, jakož i že to má býti schváleno vodním úřadem, anebo na místě tohoto znovuzřízení a umožnění odběru vody z vodovodu S. zaplatiti ročně žalobkyni částku 2.224 Kč. Žalobci odůvodňovali žalobní

žádost tím, že s držením domu čp. 16 v T. jsou spojeny podle prodací listiny ze dne 16. března 1764 služebnost práva vésti do domu vodu z parcely k. č. 4227/29, nacházející se v horní části ulice, a tato služebnost jest prý také zapsána na listě podstaty statkové o držečnosti domu čis. 16 v knihovni vložce čis. 16 pro T. Vlastníci domu čis. 16 vykonávali toto právo až do roku 1925. Voda prý byla delší dobu než 40 let vedena do dvora domu čis. 16 trubicemi z nádrže, později prý byla připojena v zařízení vodovodu S. před nádrží přípojka, z níž voda tekla přímo do nádrže ve dvoře domu čis. 16, a to stále, takže nádrž byla stále plná a přetékající voda odtékala. Voda prý stačila zásobiti dům čis. 16 plně pitnou a užitkovou vodou. Výkon práva byl žalovanou stranou znemožněn tím, že dva roky před podáním žaloby byl vodovod zrušen. Žalovaná strana prý má platiti, neobnoví-li vodovod, ročně 2.224 Kč. Vodovod S. dodával prý žalobcům hygienicky bezvadnou vodu, které bylo užíváno též k pití. Poškozením vodovodu zhoršila se jakost vody. Žalovaná strana nevyhověla žádosti o znovuzřízení vodovodu. Procesní soud prvě stolice vyhověl žalobě, pokud se domáhala toho, aby žalované město bylo uznáno povinným obnoviti tak zvaný vodovod S. až ke spojce před domem čis. 16 v T. v původním stavu tak, aby zařízení měřící 1.300 m bylo vedeno bezvadnými dřevěnými žlaby a železným potrubím, které podle terénu jest z části položiti téměř při povrchu, z části pak 80—130 cm hluboko, podle toho tedy obnoviti stav, poskytující dřívější odběr vody co do kvantity i kvality se zřetelem na užitkovou vodu nebo na místě tohoto znovuzřízení a umožnění odběru vody z vodovodu S. zaplatiti ročně žalující straně 2.190 Kč; zamítl pak žalobu, pokud se domáhala toho, by studna byla úplně bezvadně vybetonována a opatřena hermeticky uzavřeným litinovým poklopem a by byla znovu zřízena tak, aby zajišťovala dřívější odběr vody co do kvantity a kvality, také pokud jde o pitnou vodu, jakož i že to má býti schváleno vodním úřadem. Odvolací soud nevyhověl odvolání ani té ani oné strany. Důvody: K o d v o l á n í ž a l o b c ů: Podle znaleckého posudku nelze vůbec docíliti toho, by pramen vodovodu S. byl technickými zařízeními tak zachycen, by bylo lze docíliti odběr bezvadné pitné vody. Z toho vyplývá, že žalobní žádání ohledně opatřování a zajištění dřívějšího odběru bezvadné vody pitné a schválení vodovodu vodním úřadem jest neodůvodněné. Neboť žalobci nežádají opatření a zajištění vody, by jí jako pitné a užitkové jako posud mohli používati, nýbrž trvalé zajištění a opatření, jak z jejich přednesu ve sporu plyne, vody pitné, bezvadné jakosti. K tomu žalovaná není povinna, jelikož ani před porušením vodovodu S. žalobci tvrzeném, voda bezvadné jakosti trvale netekla. Podle posudku znalce není to ani možné. Tím méně jest žalovaná povinna vypátrati místa, kde prameny vodovodu, pokud by to vůbec bylo možné, vznikají, vykoupiti pozemky a je jinou, lesní kulturou osázeti, by pitná voda v jakosti bezvadné vodovodem S. mohla býti docílena. Žalovaná není proto ani povinna provésti opatření žalobci požadovaná, úplné bezvadné vybetonování studny a opatření její hermeticky uzavřeným litinovým poklopem k vůli zajištění opatření bezvadné pitné vody, jelikož opatření těch ani dříve nebylo, a nelze také opatřeními těmi bezvadné jakosti pitné vody vůbec docíliti.

K o d v o l á n í ž a l o v a n é: Nesprávné právní posouzení věci spatřuje odvolatelka v tom, že soud první stolice mluví o právu služebnosti vedení vody z vodovodu S. pro dům čp. 16 v T. Předchůdcům žalobců bylo prý jen poskytnuto právo z kašny v Hořejší ulici na parcele č. kat. 4227/1 (náves) se nacházející rourami majitelem domu čp. 16 položenými vodu pro dům ten jen sváděti a vésti. Měl prý tedy jen právo, bezplatně, jako jiní spoluobčané, vodu bráti, kdež tito ji musili nositi z kašny a předchůdci žalobců měli právo rourami vodu z kašny a později, když zřízena spojka, přímo do dvora domu zavésti. Právo to není prý služebností vedení vody a zaniklo prý postavením nového vodovodu. Uplatňovaného odvolacího důvodu tu není. Žalovaná sama ve sporu přiznává, že jde o knihovní právo žalobců, tedy o právo založené na soukromoprávním důvodu, jež prý je však neoprávněná k bezplatnému braní vody z nového vodovodu. Podle přílohy čís. 6 byla smlouva kupní o domě čp. 16 dne 16. března 1764 mezi smluvními stranami ujednána na purkmistrovském úřadě v T. v přítomnosti celé rady a kupující převzal od prodávajícího právo vedení vody z kašny. Podle kupní listiny ze dne 16. března 1764 byla pak služebnost oprávnění toho pro dočasného vlastníka knihovního tělesa ve vložce číslo 16 pozemkové knihy T. na listu A poznamenána. Již z toho patrně, že nejde o oprávnění majitelů domu založené na veřejnoprávním titulu, nýbrž na titulu soukromoprávním. Jest proto přisvědčiti právnímu názoru soudu první stolice, že právo žalobců jest právem služebnosti na odběr vody z vodovodu S. Nesprávně prý posoudil soud první stolice věc po stránce právní, ukládaje žalované, by vodovod S. znovu zřídila. Podle § 472 obč. zák. jest vlastník právem služebnosti zavázán ku prospěchu druhé osoby, oprávněného něco trpěti neb opomenouti. Podle § 482 obč. zák. jest prý věcí žalobců, by udržovali vodovod S. K odstranění rour vodovodu u přechodu přes mlýnský potok dal prý žalobce příkaz bez usnesení městské rady. Žalovaná obec není prý proto povinna ke znovuzřízení vodovodu. I tyto výtky jsou neodůvodněné. Žalovaná vůbec ani netvrdila, že k znovuzřízení vodovodu, k uvedení jeho do dřívějšího stavu, není povinna. Naopak se sama snažila vodovod za sporu dáti do pořádku, jeho opravy předsebrala a sama ve sporu tvrdila, že vodovod dala již do pořádku. Tvrzení její, že k tomu podle § 482 správně 483 obč. zák. není povinna, jest tedy vlastně novotou v řízení odvolacím podle § 482 c. ř. s. nepřípustnou. Ostatně nejde o udržování vodovodu, nýbrž o jeho znovuzřízení, o uvedení do dřívějšího stavu. Přerušení vodovodu přes mlýnskou strouhu stalo se sice, jak soud první stolice zjišťuje, k příkazu prvžalobce jako stavebního referenta žalované obce, poněvadž na rychlé opravení jezu majitelem mlýna bylo naléháno a bez odstranění rour oprava ta, jak žalovaná sama v odvolání přiznává, možná nebylo. Prvžalobce dal k tomu příkaz v září 1926 jako stavební referent, tedy za žalovanou obec, a žalovaná sama povinnost k opravě vodovodu uznala tím, že roury opět položila, neboť při ohledání soudním dne 25. dubna 1928, jak jest zjištěno, vodovod opět fungoval. Žalovaná i v odvolání přiznává, že vodovod opět zřídila. Toto opětné zřízení vodovodu, jak soudním ohledáním a znalcem jest prokázáno, jest nedostatečné, jakž i žalovaná v odvolání připouští. Pokud odvolatelka vytýká, že žaloba směřuje jen k tomu, by žalovaná byla chikano-

vána, že tedy měla býti podle § 1295 druhý odstavec obč. zák. zamítnuta, nelze jí rovněž přisvědčiti. Jest pravda, že žalobci mohou vodu z nového vodovodu zavedeného do jejich domu odebírat. Nikoliv však bezplatně, nýbrž proti placení všeobecného a zvláštního vodného, kdežto v souzeném sporu jde o uplatňování práva na bezplatný odběr užitkové vody pro dům žalobců. Že z práva toho nemají žalobci, když musí platiti všeobecné vodné, žádný prospěch, jak žalovaná vytýká, nelze tvrditi. Z toho patrno, že se výkon práva toho neděje zřejmě za účelem žalovanou poškoditi, že tu tedy není předpokladu pro použití ustanovení § 1295 druhý odstavec obč. zák.

Nejvyšší soud nevyhověl ani dovolání žalobců ani dovolání žalované.

Důvody:

K dovolání žalované: Dovolací soud schvaluje názor odvolacího soudu, že právo žalobců, o kteréž jde, jest právem služebnosti k odběru vody z vodovodu S. Dovolání správnost tohoto právního závěru ostatně ani nenapadá. Žalobci mohou se tedy na vlastníku služebné věci domáhati toho, by je nerušil ve výkonu služebnosti, a, stalo-li se tak, by vše uvedl v předešlý stav (§ 523 obč. zák.). V souzené věci nebylo o tom sporu a nižší soudy též zjistily, že roury vodovodu S. byly odstraněny a žalobcům tím výkon služebnosti znemožněn. Nejde tedy o udržování vodovodu, k čemuž žalovaná ovšem není povinna (§§ 472, 482 obč. zák.), nýbrž o znovuzřízení vodovodu, pokud byl odstraněn, tedy o uvedení do dřívějšího stavu z důvodu náhrady škody (§ 1323 první věta obč. zák.). Žalovaná vytýká odvolacímu soudu, že ji neprávem odsoudil k znovuzřízení celého vodovodu, ačkoli se přerušení vodovodu přes mlýnskou strouhu nestalo k příkazu obce, nýbrž bylo předsevzato prvním žalobcem o vlastní újmě, dále že na dvou místech — nedaleko domu K. a lesa B. — zůstaly staré roury nedotčeny a nastaly jen závady ve vedení následkem stárí a opotřebení vodovodu. Leč tuto okolnost žalovaná v řízení v první stolici nepřednesla a, uplatňuje-li ji teprve v dovolání, poukazuje k tomu, že je z posudku znalce zřejmá, jest připomenouti, že udání svědků a znalců nenahrazují a nedoplňují nedostatečný přednes stran. Jde proto v tomto směru o nepřípustnou novotu, k níž nebylo lze přihlédnouti (§ 504 druhý odstavec c. ř. s.). Pokud se pak týče první okolnosti, zjistily nižší soudy, že přerušení vodovodu přes mlýnskou strouhu nařídil první žalobce jako stavební referent žalované obce, poněvadž majitelem mlýna bylo naléháno na rychlé upravení jezu a bez odstranění rour nebylo lze tuto opravu provésti. Nesejde však na tom, zda první žalobce tu jednal bez formálního usnesení obecního zastupitelstva, pokud se týče bez příkazu, vědomí purkmistrova, ježto to nemá významu pro posouzení sporu. Neboť — jak dovořil odvolací soud — jest podkladem pro žalobní nárok stav, který byl později vytvořen obcí samou při opětném zřízení vodovodu přes mlýnskou strouhu. Nižší soudy zjistily v tomto směru, že toto opětné zřízení vodovodu bylo nedostatečné a rušivě zasáhlo do práv žalobců. Žalovaná obec netvrdila, tím méně prokázala, že první žalobce toto opětné položení rour vykonal sám o sobě nebo že to učinil někdo

jiný bez příkazu a vědomí příslušných činitelů, a proto ručí obec za toto opětné zřízení vodovodu a rušivé účinky jeho nedostatků. Zjištěno-li nižšími soudy, že těmito nedostatky žalobci byli ve výkonu služebnosti rušeni, mohou se domáhati nápravy na obci (§ 523 obč. zák.). Neopodstatněná je výtka dovolatelky, že žaloba měla z důvodu § 1295 druhý odstavec obč. zák. býti zamítnuta, ježto prý směřuje jen k tomu, by žalovaná byla šikanována. V tomto směru stačí poukázati ke správným důvodům odvolacího soudu, jež schvaluje nejvyšší soud. Žalobcům náleží právo na bezplatný odběr užitkové vody pro jejich dům. I kdyby museli bez ohledu na právo služebnosti platiti všeobecné vodné, zbývá ještě zvláštní vodné, jehož placení se v případě znovuzřízení vodovodu zřejmě značně sníží, ježto bude omezeno jen na odběr pitné vody z všeobecného městského vodovodu. Že žalobcům nejde o pouhé šikanování obce, plyne i z toho, že jsou ochotni se spokojiti místo plnění ročním důchodem a obci tak umožňují přiměřeně nižší částkou na penězích se sprostiti pro ni obtížnějšího plnění ve věci samé, a toto právo volby je obci vyhrazeno až do doby v druhém odstavci § 12 ex. ř. uvedené, takže nelze ani o tom mluvit, že by žalobci, zvítězivše ve sporu, mohli obec šikanosně donutiti právě k znovuzřízení vodovodu.

K d o v o l á n í ž a l o b c ů: Bylo již doličeno, že dovolatelé mohou jen žádati, aby vodovod byl uveden v předešlý stav, tak že jim poskytuje dřívější odběr vody, že se však nemohou domáhati zařízení, které by zabezpečovalo takovou kvalitu vody, aby jí mohlo býti používáno jako pitné vody, neposkytoval-li vodovod již před porušením zaručeně pitnou vodu. Nižší soudy zjistily z výpovědí svědků, že voda z vodovodu S., ještě než byl porušen, zejména po deštích tekla zkalena, takže musela k pití býti brána jiná voda, a zjistily dále z posudku znalce, že prameny vodovodu neumožňují odběr vody pitné ve vlastním slova smyslu, nýbrž jen vodu pochybné jakosti, způsobitou jen za »užitkovou vodu«, a to v podstatě pro polohu pramenů uprostřed hnojených polí, pro nedostatek lesnatého okolí a pro nedokonalé technické provedení celého zařízení. Není ani o tom sporu, že zdravotní úřad při komisionálním jednání ze dne 24. června 1927 shledal vodu k pití nezpůsobilou a nařídil důsledkem toho uzavření kašny pro účely vody k pití. Je tedy závěr odvolacího soudu opodstatněn, že ani před porušením vodovodu z něho netekla taková voda, jež by odpovídala požadavkům, které se mohou klásti na vodu pitnou, že jakost vody se porušením vodovodu nezhoršila a že ani znovuzřízením vodovodu podle dřívějšího stavu by se nedalo docílit vody lepší kvality, jež by mohla býti politickým úřadem schválena a připuštěna jako pitná voda. K tomu cíli vedlo by jen, jak soudy z posudku znalce správně za to měly, zmodernisování vodovodu, najmě nové jímání pramenů, vykoupení pozemků v okolí pramenů a jejich osazení lesní kulturou, zasazení nových těsných rour z dokonalého materiálu a pod., zkrátka zřízení a opatření, jež nespádají pod pojem »uvedení v dřívější stav« a k němuž obec, hledí-li se k povaze práva žalobců, jako pouhé služebnosti, nemůže býti uznána povinnou. Z téhož důvodu není obec povinna provésti žalobci ještě dále požadovaná opatření, t. j. úplné bezvadné vybetonování studny a zřízení hermeticky uzavřeného litinového poklopu na ni, ježto opatření těch ani dříve nebylo a ani pro odběr užitkové vody nejsou nutná.